Les restes arqueològiques museïtzades de la finca de Cal Carreres

Durant el decurs dels anys 2005 i 2006, es van portar a terme diferents intervencions arqueològiques a l'indret de Cal Carreres que documentaren almenys quatre edificacions que corresponien a un antic barri de cases, anterior a la construcció de la finca actual.

Dels quatre possibles edificis, tres eren cases entre mitgeres que seguien els cànons de les anomenades *parcel·les gòtiques*, caracteritzades per tenir entre uns 10 i 12 metres de llarg i uns quatre d'ample i estar formades per una planta baixa i dues plantes pis. La majoria d'elles conserva ven la planta baixa i els inicis de la primera, però per similituds amb altres edificacions veïnes es va poder establir el seu alçat hipotètic.

Generalment, la part inferior era utilitzada com a dependència d'ús agrari i s'hi ubicava el celler, el cup de vi i la sitja del gra. La comunicació amb la resta de plantes es feia per mitjà d'unes escales de pedra situades en un extrem dels cellers, de les quals n'hem conservat alguns vestigis. Val a dir que la troballa d'arrencaments d'arcades a diafragma va permetre establir la distribució de les plantes superiors a partir d'elements similars conservats en altres indrets del nucli antic.

Segons els materials trobats a l'edificació de més al migdia, establim la construcció d'aquestes cases cap a mitjan segle XIV o a principis del segle XV. L'edifici que es posà al descobert a la part més de ponent tenia unes proporcions més grans i constava d'una planta quadrada organitzada a l'entorn d'un pati central destinat a recollir les aigües pluvials a partir d'una cisterna de pedra i organitzat amb quatre ales o crugies de la casa. A conseqüència del seu grau d'arrasament, no es va poder determinar la funció i l'ús de totes les cases, llevat de la situada més a ponent, que pel sol fet d'estar en part soterrada, se'n va poder documentar el perímetre i la longitud. Es tractava d'una nau de planta rectangular dividida en tres crugies separades per arcs a diafragma i emprada com a celler. Al fons hi havia un cup de vi d'unes dimensions més grans que la resta, atès que es tractava d'una casa de proporcions també més grans.

Sabem que al llarg de l'època moderna, i amb motiu dels conflictes bèl·lics d'aquest període, aquesta zona va quedar afectada, juntament amb altres indrets de la ciutat, i, en conseqüència, les edificacions foren reformades per a diferents usos fins a quedar abandonades. Arran d'aquest procés es va decidir construir la casa actual de Cal Carreres, que comportà l'enderroc i terraplenament de les antigues estructures i la seva reutilització com a jardí elevat.

Després de valorar les restes, l'Ajuntament de Solsona va decidir conservar-ne els elements més significatius adquirint la planta baixa de l'immoble, més afectada, i preservant-ne els seus principals elements per ser visitats. Es tracta, doncs, de la part baixa d'una casa entre mitgeres composta, a grans trets, per un celler i l'espai de la rebotiga o magatzem.

Entre els seus diferents elements, cal destacar el cup, una estructura circular en forma de dipòsit que s'utilitzava per aixafar el raïm provinent del vinyet i emmagatzemar-lo per tal que fermentés. Una vegada recollit el most, es guardava en vaixells o tones de fusta col·locades damunt d'una estructura de fusta amb la finalitat d'aïllar-lo de les humitats del terra i aconseguir el grau desitjat. A la part inferior hi ha la boixa, forat que s'utilitzava per recollir el most i les mares (solatge del vi dipositat al fons de la tina) en el moment de buidar-la i netejar-la. Es calcula que en moltes cases de Solsona hi devia haver hagut cups similars.

A banda de la tina, hi podem veure també les restes d'una sitja de gra que s'omplia des del carrer de Sant Llorenç, les restes d'un arc de sostenniment dels pisos superiors reconstruït en ferro, i altres elements que són d'interès per valorar el conjunt.

A partir d'una vidriera oberta al carrer de Sant Llorenç, unes passarel·les i uns passos elevats, juntament amb plafons explicatius, podem interpretar de forma clara i entenedora la forma i distribució de les cases comunes del període medieval a Solsona.

Pere Cascante
Arqueòleg municipal

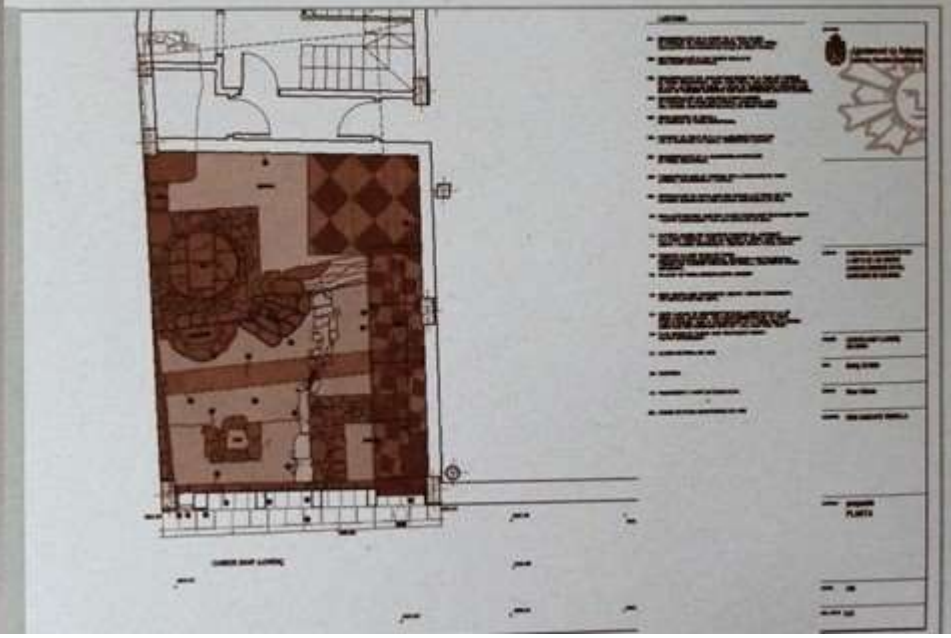

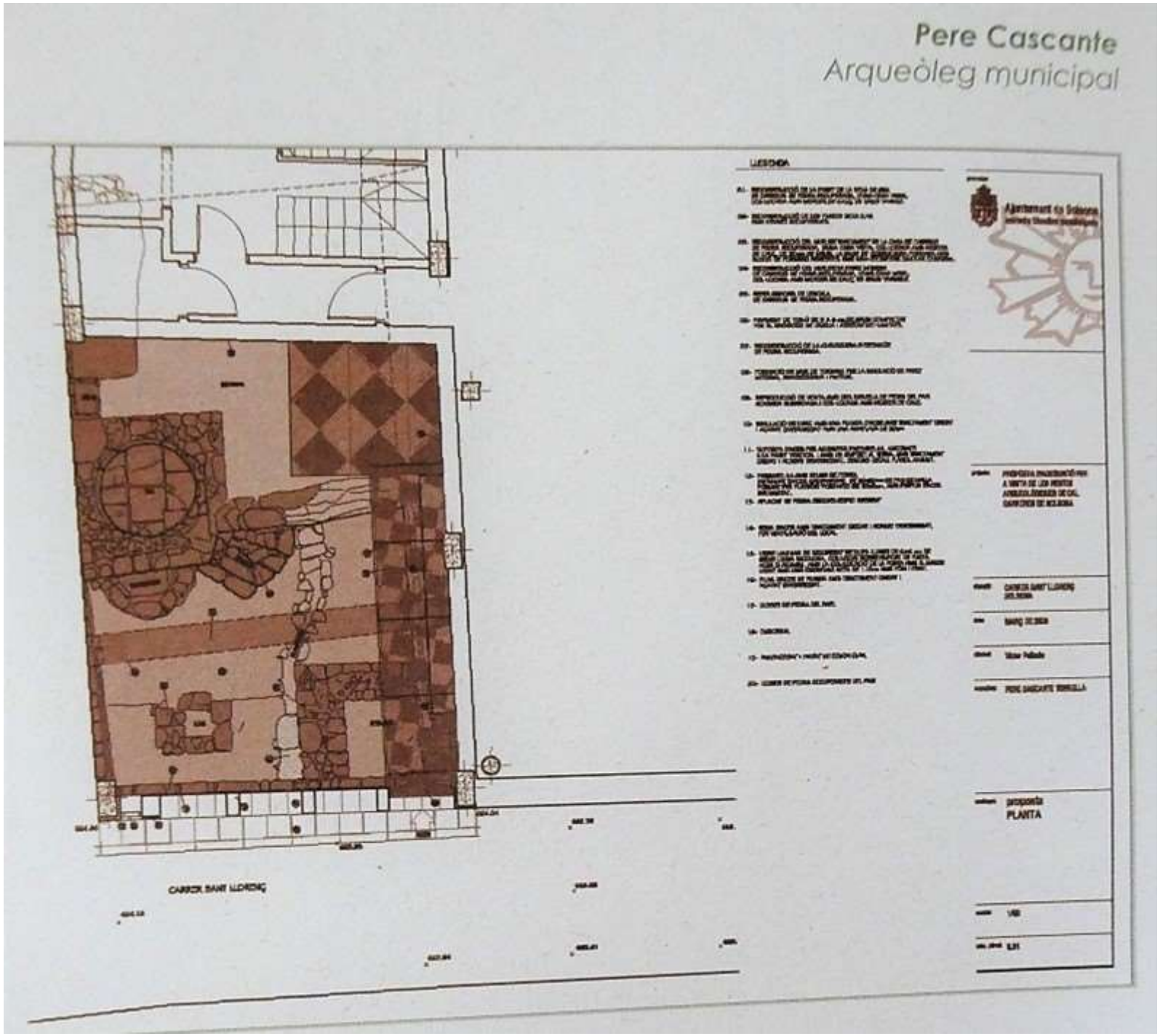
Pere Cascante
Arqueòleg municipal
LLEGENDA
Ajuntament de Solsona
CARRER SANT LLORENÇ
MARÇ DE 2009
Víctor Pallarès
PERE CASCANTE TORRELLA
proposta
PLANTA
1/50
1:25